

Termelési próba a Tiszai Vegyikombinátban

A Tiszai Vegyikombinát dolgozói az év végi határidő előtt már ezen a héten megkezdtek a termelési próbát az ország legkorszerűbb műtrágyagyárában.

A folyamatos üzemeléshez először az ammóniatartókat töltötték fel, majd csütörtökön hozzáfogtak a nitrogén műtrágya gyártáshoz. Ez a munkafolyamat igen bonyolult. A hűsvízben a cseppfolyós ammóniát levegővel keverik és platinahálón 900 fokos hőmérsékleten elégetik. Így keletkezik a nitrózusgáz, amelyből különböző vegyi eljárásokkal salétromsavat nyernek. Ezután az ammónitrát üzemben a salétromsavat gázalakú ammóniával semlegesítik, majd a folyékony oldatot a két — egyenként 53 méter magas szórótornyból lecsöpögtetik és az, a hideg levegő hatására szilárd szemcséként ér a földre.

A Dráva megrongálta a nyári gátat

Az Ipoly már teljes hosszában apad, a Rábán pedig megszűntek az elsőfokú árvízvédelmi készültséget is. A Dráva legalsó magyar szakaszán azonban pénteken tetőzött az árhullám és Dravasabolcsnál még szombaton délelőtt sem csökkent a víz szintje. Ez a tartós tetőzés mindössze 18 centiméterrel kisebb a hat évvel ezelőtti mért legmagasabb víz állásnál. Ezen a szakaszon, Dravasabolcsról nyugatra mintegy 18 kilométerre, Ilmapusztán közelében a víz szombaton reggelre megrongálta a Dráva hullámterének egy részét védő nyári gátat.

Az árvízvédelmi szakemberek azonnal erős osztagot irányítottak a szakadástól és remény van arra, hogy homokzsákokkal, kövel egyéb anyagokkal sikerül kijavítani a gátat. A baj parti fővédelmi vonal egyébként nincs veszélyben és szombat este már apadást vártak. Így az árhullám „teteje” átlép a határon. (MTI)

Korszerű iskola, korszerű technika

A pedagógusok között mostanában egyre több szó esik a korszerű technikai, audiovizuális eszközöknek az oktató-nevelő munkában való felhasználásáról. E témáról hangzottak el nagy érdeklődést keltő előadások az idei nyári egyetemen, s a közelmúltban ezzel kapcsolatban végzett felmérést, s vizsgálatot a Pedagógusok Szakszervezete Városi Bizottsága is.

A pedagógusok kezdeményezései

Mint Gulácsi Zoltán köznevelési felelős, iskolaigazgató, munkatársunknak elmondotta, *évről évre több és több azoknak a nevelőknek a száma, akik a korszerű módszerek kísérletezése, kimunkálása közben mind bátrabban alkalmazzák az oktató-nevelő munkában az iskolákban meglevő technikai eszközöket.* Olyan nevelők is szép számmal akadnak, akik máshonnan kértek, hoztak olyan eszközöket, amelyek iskolájukban nem voltak meg, de amelyeknek a segítségével munkájukat érdekesebbé, szemléletesebbé, eredményesebbé tudták tenni. Így mind inkább előtérbe kerül az a törekvés, hogy a *korszerű iskolát el kell látni korszerű technikai eszközökkel.*

A pedagógusok munkájához sok segítséget nyújt a televízió és a rádió új rendszere, a tanulóhoz, a pedagógusokhoz szóló adásai. Az életet viszik közel az iskolához hangban és képpel is. Ezek az adások nagymértékben fokozzák a tanulók aktivitását, szórakoztatva oktatnak, nevelnek.

Néhány adat

Szeged 19 általános iskolájában a most készített felmérés szerint 35 diavetítő, 16 magnetofon, 25 lemezjátszó, 34 rádió, 9 erősítő berendezés, 18 televízió és 11 mozgófilmvetítő gép található. E technikai eszközöknek egy része már nem a legjobb állapotban van. Szükséges lenne megjavításuk vagy kicserélésük. Feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy mielőbb valamennyi iskola kapjon magnetofont és film-

vetítő gépet. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a felsorolt technikai eszközök nagy segítséget nyújtanak a pedagógusoknak. Azok felhasználása egyre nagyobb tért hódít Szeged általános iskoláiban is. Alkalmazásuk azonban egyelőre még tervszerűtlennek mondható, a legtöbb ötletszerű. Ezért, úgy látszik, elérkezett az ideje annak, hogy a korszerű eszközök alkalmazása gyakorlati és elméleti központilag kidolgozzák.

Feladatok, tennivalók

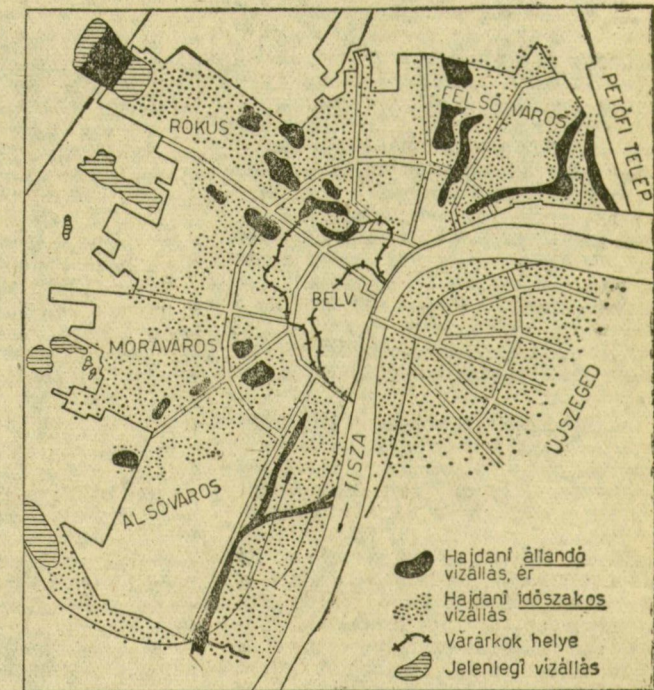
Az audiovizuális eszközök felhasználásával kapcsolatban összegyűjtötték már számos hasznos, megvalósításra váró javaslatot. Tanfolyamot kellene például szervezni — mondják egyesek — azoknak a pedagógusoknak, akik ezeket az eszközöket kezelik, s meg kellene őket tanítani a kisebb hibák kijavítására is. Felvetődött: helyes lenne olyan központi szerv létrehozása, amely a filmek, diafilmek, képsorozatok hangszalagok gyártásával, megőrzésével, elosztásával foglalkozna, amely a filmek, diafilmek, képsorozatok hangszalagok gyártásával, megőrzésével, elosztásával foglalkozna. Jó lenne megynként olyan filmtárakat létrehozni, ahonnan az iskolákban kölcsönöznek a tanításához szükséges kópiákat. Egyes megbeszéléseken javasolták már, hogy az iskolai könyvtárakhoz hasonlóan igyekezzenek létrehozni iskolai diafilm-, hanglez- és hangszalagtárakat. Minden iskolában össze kellene gyűjteni olyan közlekedési és egészségügyi filmeket, amelyeket az osztályfőnöki órákon lehetne hasznosan felhasználni. Felvetődött már az a gondolat is, hogy a különféle technikai eszközöket egy terembe kellene elhelyezni.

A technikai eszközök felhasználásával kapcsolatban sok más értékes javaslatot is összegyűjtöttek már a Pedagógus Szakszervezet Városi Bizottságában. Valamennyit eljuttatják az illetékeseknek, hogy mérlegeljék, melyek megvalósítására nyílik mielőbbi lehetőség.

D. J.

Egykori vízállások

— mai városépítés

Hajdani állandó vízállás, ér
Hajdani időszakos vízállás
Várakok helye
Jelenlegi vízállás

jellegű vízállások és erek helye azonban elég jól ismeretes, s az időszakosan elöntött területeket is közelítőleg elhatárolhatjuk. Az egykori várakok vonalát régi térképek alapján állapíthatjuk meg. (Mindezek közelítő helyét térképvázlatunk tünteti fel.)

A Felső Tisza-part mentén, nagyjából a Maros utca irányában hosszú vízállás húzódtott („Sándor réve”, „Annus ér”), s ugyancsak több, jelentékeny vízállás terült el a mai József Attila sugárút és a Szilléri sugárút közötti területen. Nem véletlen, hogy a Lechner tér és a Szt. István tér Szeged ma is viszonylag mély területe, annak ellenére, hogy az árvíz után mindkettőt jelentősen feltöltötték. Egykor ezeket is víz borította. Mocsaras terület volt a mai Petőfi Sándor sugárút és Faragó utca közelében, a Kálvin tere, a Mérey utcában, a Marx tér keleti részén. Régi térképeken „Csöpörke” néven szerepel az a vízállás, amely az alsóvárosi Dobó utca végén terült el, de csöpörkének nevezték általában is a sekély, pangó vízállásokat.

A városfejlesztés szempontjából ugyancsak fontosak a jelenlegi vízállások. Ezek egy részét éppen napjainkban töltik fel, többnyire a jelentőségük. A mocsarak alján, az erek feltöltődő medrében sötétszínű, sok szerves anyagot tartalmazó lerakódások keletkeztek. A mélyedéseket idők folyamán többnyire vegyes anyaggal, „hordott földdel” is építési törmelékkel töltötték fel. Ezek a rétegek cse-

gykori várakok az egyetemi Béke épület, „Sándor réve”, pedig a szalmagyár épületeinek alapozása okozott nehézségeket. Mivel a régi, alacsonyabb, kisebb súlyú lakóházakat gyakran a vízállások kedvezőtlen rétegeire alapozták, több tervezett emeletráépítés meghiúsult.

A városfejlesztés szempontjából ugyancsak fontosak a jelenlegi vízállások. Ezek egy részét éppen napjainkban töltik fel, többnyire a jelentőségük. A mocsarak alján, az erek feltöltődő medrében sötétszínű, sok szerves anyagot tartalmazó lerakódások keletkeztek. A mélyedéseket idők folyamán többnyire vegyes anyaggal, „hordott földdel” is építési törmelékkel töltötték fel. Ezek a rétegek cse-

Dr. Ungár Tibor

Új módszer a mezőgazdasági gépek javításában

Hosszabb vita és igen alapos műszaki felkészülés után az idén először alkalmaznak fejlett, nagyüzemi módszert a mezőgazdasági gépek javításában. Kiskunoroszsmán, Deszket és Sándorfalvát jelölték ki az új módszer megvalósítására. Ennek megfelelően a Deszki és a Kiskunoroszsmai Géppálmás összesített javítás céljából Sándorfalvára irányították a gépjárat — géptípus szerint — 2-3 géppálmás körzetében összevonják. A Zetor gépcsaládot, az U 28, a T 28, az RS 09 és a Hoffer traktorok javítását szervezték meg. Szovjet gyártmányú Sz 100-as és 80-as traktorokat — Csongrád megyében egyedül — Makón újítanak fel. A szegedi járásban levő hazai gyártmányú láncfalas gépeket a Deszki Géppálmás javítja.

A gépjáratban alkalma-

ben jelentős befolyásuk volt, továbbá, mert a politikai pártok mögött jelentős néptömegek állottak, és az osztálypolarizáció igen erőteljesen indult meg. A legkövetkezősebben forradalmi és programot adó párt a Magyar Kommunista Párt volt, amelynek politikája a gazdasági és társadalmi életünkben érvényesülő törvényszerűségek felhasználásával kijelölte a fejlődés menetét.

A népi demokratikus forradalom elsőrendű feladata a magyar államosság demokratikus alapon való megteremtése volt. Az ideiglenes nemzetgyűlés, az ideiglenes kormány a Nemzeti Függetlenségi Front politikájának jegyében szervezte újjá az államgépezetet, mégpedig annak a népmozgalomnak a felhasználásával, amelyet a különböző népi szervek életre hívása eredményezett. Az állami szervezet demokratikus alapokon való helyreállítása mellett alapvető feladat volt a fasiszta erők háborús pusztításainak helyreállítása, a háborús és néppellenes bűnösök felelősségére vonása.

A SZOVJETUNIO felszabadító tette új fejlődés útját nyitotta meg a népi demokratikus országok jogrendszeré előtt is. A népi demokratikus országok jogrendszere a felszabadulás előtt burzsoa jogrendszer volt, amelyben az egyes államok fejlődéséhez képest sok feudális maradvány is létezett. Ilyen feudális maradványokkal nagymértékben telített volt a Horthy-Magyarország jogrendszere. A felszabadulást megelőzően ezekben az országokban a kifejezetten fasiszta jogszabályok tömege látott napvilágot. A fasiszta jogszabályok a hitleri fasizmus jogrendszerének példája nyomán gúzsba kötötték a munkásosztályt, kíméletlenül elnyomták a dolgozókat, megfosztották őket a demokratikus szabadságjogoktól, elfojtották a demokratikus erők kezdeményezéseit, bevezették a faji üldözést, biztosították a szoviszta-imperialista politikát, elősegítették azt, hogy ezek az országok a hitleri fasizmus oldalán rátámadjanak a Szovjetunióra.

A felszabadulást követően nálunk

megindított demokratizálódási folyamat során a jog területén mindenképp előtt hatályon kívül helyezték a fasiszta jogszabályokat, visszaállították illetőleg megteremtették a burzsoa-demokratikus szabadságjogokat, biztosították a lakosság széles tömegei részére a politikai életben való részvétel jogát s olyan jogszabályokat alkottak, amelyek biztosították a háborús és néppellenes bűnösök felelősségrevonását, az államapparátus megtisztítását a fasiszta elemektől s ennek keretében az igazságügyi szervek demokratizálását is.

A MAGYAR igazságügyi szervezetét a felszabadulás előtt a határozta meg, hogy ez a szervezet a Horthy-fasizmusnak, a tőkésnek és földesuraknak volt eszköze. Ezt a szervezetet tehát úgy kellett felépíteni, hogy alkalmas legyen ezeknek az osztályoknak a kiszolgálására. A Horthy-fasizmus igazságügyi szervezete a maga bonyolult rendszerével, melyben a dolgozó nem tudott kiigazodni — hosszadalmas, bürokratikus eljárásával, reakciós személyi összetételével, alapvető feladatát: a tőkés és földesurak kiszolgálását, a dolgozó elnyomását jól ellátta. Ez a szervezet alkalmas volt arra, hogy érvényre juttassa a dolgozókkal szemben a tőkés érdekeket; ez a bíraskodás a kizsákmányoló kisebbség osztálybíraskodása volt, amelynek képviselői nem is tagadták, hogy osztálybíraskodást végeznek a kizsákmányolók érdekében. Török, a hírhedt fasiszta verébör, nyíltan megmondotta 1925-ben: „A törvényeket akként kell alkalmazni, hogy a vezetésre predesztinált rétegek véde legyenek a feltörekvő osztályokkal szemben.” Ennél a bíróságnál a dolgozó hiába kereste igazát.

A népi demokratikus jogszabályok csakhamar kifejezték, hogy a népi demokratikus fejlődés túlhaladt a fejlődés burzsoa-demokratikus szakaszán s a párt a tömegekre támaszkodva újabb és újabb eredményekkel, azok lerögzítésével mind közelebb jutott a proletárdiktatúra megvalósításához. Ennek a fejlődésnek jogszabályokban is kifejeződő legfontosabb

eredményei: a szénbányászat államosításáról, a villamos művek és energiatelepek állami tulajdonbavételéről szóló 1946. évi törvények, az üzemi bizottságokról, a szakszervezeti munkaközvetítésről szóló rendeletek, a négy legnagyobb üzem államosítása, a bankok állami ellenőrzése stb. Ugyanebbe a körbe tartozik számos alapvető jogszabályunk, amely kifejezi azokat a változásokat, amelyek államapparátusunkban végbementek. Magyarországon megszűnt a király nélküli királyság állapota s létrejött a köztársasági államforma, az országgyűlés törvényt alkotott a demokratikus államrend és köztársaság védelméről. Az 1946. VII. törvény a demokratikus államrend és köztársaság védelméről — a reakció minden tiltakozása ellenére — a népbíróóságokra bízta. 1947-ben, amikor az ellenség megkísérelte, hogy egyre erősödő gazdasági rendünket különböző spekulációkkal, gazdasági kártevéssel megingassa, pártunk kezdeményezésére olyan munkásbíróságokat szerveztünk, amelyek a szakbíróból és a legnagyobb ipari üzemek munkásai-ból szervezett tanácsokban ítélkeztek a spekulánsok felett.

A NÉPI demokratikus országokban a felszabadulás után megindult a demokratikus erjedés, amelyben megteremtődtek a szocialista fejlődés előfeltételei, a demokratikus vívmányok megteremtése és megszilárdítása alapján, a kommunista pártok vezetésével rátertek a szocializmus útjára. Sajátos fejlődést mutat a közép- és délkelet-európai államok útja a népi demokrácián keresztül a szocializmus felé. Minden egyes népi demokráciának megvannak a jelentős sajátosságai, nemzeti vonásai. Vannak eltérések a politikai rendszer alkotó elemei között, közös lényegük azonban egy: ezekben az államokban lezajlott az antifeudalista, antiimperialista, antifasiszta forradalom, amelyet a kommunista párt vezetésével a munkásosztály és a dolgozó tömegek valószínűleg meg, s ez átmenetet jelentett a népi demokrácia fejlődése második szakaszába.